

Tájékoztató

Egy község gazdaságfejlesztési esélyei, lehetőségei: Nemesvámos példája

Egy község gazdaságfejlesztési lehetőségei nagyban függenek annak elhelyezkedésétől, demográfiai összetételétől, a település jellegétől (pl. hogy alvó-, kertvárosias jellegű, falusias, városkörnyéki, stb.). Először saját településemről, Nemesvámosról szeretnénk néhány gondolatot megosztani Önökkel, hiszen településünk gazdaságfejlesztési története mintegy 20 évre nyúlik vissza.

Településünk több részre tagolható: egyrészt a tősgyökeres nemesvamosiak, falusi emberek, akik helyi közösségekben élnek, azokat életetik és építik; másrészt az itteni fiatalok, akik itt képzelik el jövőjüket és a közösség részei kívánnak lenni; valamint harmadrészt a városból kiköltöző, nyugalomra vágó, aludni hazajáró lakók a maguk kertvárosi igényeivel. A lakosság összetételének megfelelően az igények is sokrétűek, melyeket a településnek ki kell szolgálni: a kisgyerekes családok, a fiatalok legkedveltebb helye a szabadidőparkunk, amely több sportolási lehetőségnek is otthont ad: pl. petang, strandröplabda, lábtengő, kültéri fitnessz. Az új sportcsarnokunk pedig a helyi sportegyesületek aktív sportéletének fő helyszíne - kézilabda, röplabda, és idén már a futball is fellendülni látszik. A sportegyesület több, mint 130 gyermeket számlál.

A többi mellett, a sport és szabadidő fejlesztése is költséges dolog, ezért koncentrálni kell arra, hogy amiben csak

tudjuk támogatni a kis- és közép-, valamint a nagyvállalatok napi működését, jó kapcsolatot ápoljunk velük, hiszen a község fő bevételi forrása az iparüzési adó. Településünk vállalkozási formái is sokrétűek. Sok kézműves és termelő is működik a településen, de hozzánk tartozik a Haribo gumicukorgyár, az Arconic Kőfém Kft. , az MTD Hungária Kft. , a Csatári Plast Kft. , a mára már közép vállalkozásként működő tökmagolaj”gyár” a Peiba Kft, itt működik a Vitaflóra Kft. Sokáig folytathatnánk a sort (Vesz-Mont Kft. , GNSZ ,stb.). A multik mellett nagy számban található meg a számunkra óriási értékkel bíró helyi termékek, amelyek segítségével helyben elérhetőek az egészséges élelmiszereket.

A fejlesztési stratégiák kialakításánál minden esetben az az első lépés, hogy – például Nemesvámos település bemutatása alapján – fenti szempontok figyelembevételével el kell végezni az adott település vizsgálatát. A demográfiai, szerkezeti, természeti, domborzati, egyéb földrajzi adottságok alapján el-

dönthető, hogy melyik területen, mely terület mentén érdemes fejleszteni a települését: pl. vállalkozások letelepedésének fejlesztése, mezőgazdasági termelés fejlesztése, vagy például turizmus.

Minden esetben a fejlesztési iránynak megfelelően a település rendezési tervét összhangba kell hozni, Ezt követően a település szerkezeti tervében kell az adott területen biztosítani a lehetőségeket, hozzá kell igazítani a szabályozást a fejlesztendő szegmenshez. Ezekkel a tevékenységekkel biztosíthatóak a bevételek. A bevételek növelése azonban csupán az egyik pillére a fejlesztésnek, a másik a költségek csökkentése. A fejlesztési irány kiválasztása után meg kell vizsgálni mennyi bevétel termelhető és milyen kiadásokkal jár a fejlesztés?

Például iparterület fejlesztése esetén a bevétel az iparüzési adóból, építményadóból származik, ezzel szemben költségként megjelentik a közvilágítás, az utak, a közüzemi díj, a forgalom okozta állagromlást követő állagmegóvás. Ezek az ún. fenntartási költségek. A bevételek meghatározása viszonylag egyszerű, a fejlesztéseknél pedig figyelemmel kell lenni pl. a pályázati lehetőségekre, melyek csökkenthetik a bekerülési költséget (útberuházás támogatása, közüzemek), valamint a pályázat jellegétől függően csökkenthetik is a fenntartási költségeket az egyes pályázatok (napelemes közvilágítás, napelempark). Ugyanígy minden egyes szegmensre levetíthető ez az egyszerű elmélet. A turizmus bevétele az idegenforgalmi adó, amely visszaforgatható a zöldterületek gondozására, pihenőparkok létrehozására, erdei utak

rendbetételére. Pályázat lehet ebben az esetben kerékpárút, játszótér, tematikus utak kialakítása, valamelyik helyi látivalók (épített vagy természeti) felújítása. Divatos manapság a valamilyen témára ráfűzött fesztivál (pl. gombóc, hal, stb.).

Amennyiben nincs semmilyen fejleszthető része a településnek (bár ez nehezen elképzelhető), úgy a kertvárosias nyugalomra vágyó lakók kommunális adóbevétele, a gépjárműadók egy része lehet a bevétel forrása. Az ilyen típusú településeknél nagyon fontos az önfenntartásra való törekvés, a költségek maximális csökkentése. Energetikai fejlesztések pályázati forrásokból, saját termelés (pl. szövetkezés-társulás formában zöldségek, gyümölcsök termelése, saját konyha létrehozása, intézményi étkeztetések önerőből történő megoldása).

Sok-sok olyan dolog, tényező van, amit figyelembe lehet és kell is venni egy ilyen koncepció kialakításánál. Úgy gondolom, minden gazdaságfejlesztési elképzelés jó. A nyugvópontról történő elmozdulás ugyan időt, energiát és kintartást, na meg rengeteg munkát igényel, de higgyék el azok megtérülnek. A település lakói meghálálják és elismerik az ilyen jellegű fejlesztéseket.

A település megélhetésének biztosítása éppolyan fontos, mint a saját megélhetésünk, hiszen a községek, a falvak, másképp szólva, a vidék élhetővé tétele a közös jövőnk kulcsa!

SÖVÉNYHÁZI BALÁZS

(Elhangzott a VEAB közigazgatási munkabizottságának ez év májusi konferenciáján, a veszprémi városháza nagytermében.)